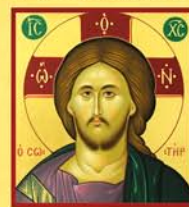

ΕΙΚΟΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΜΕΛΕΤΗ Α'

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΤΟΡΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΣΙΟΝ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΟΥ ΣΑΡΩΦ

Ἐκ τοῦ Ἀγιογραφείου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς
τῶν Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης
Φυλῆς Ἀττικῆς
2007

Ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν.
 (Μεγάλῃ ἀνάλυσις)

«Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΜΗΤΟΡΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΣΙΟΝ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΟΥ ΣΑΡΩΦ»

Ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν, ἡ ὁποία περιγράφει τὴν «Ἐπίσκεψι τῆς Θεομήτορος στὸν Ὅσιο Πατέρα ἡμῶν Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ», εἰκονογραφήθηκε, μὲ τὴν Χάρι τοῦ Θεοῦ, στὸ Ἄγιογραφεῖο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Μαρτύρων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης, στὴν Φυλὴ Ἀττικῆς, τὸ καλοκαίρι τοῦ 2007, μὲ τὴν φιλάδελφη συναντίληψι τοῦ Ἄγιογραφείου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων Ἀφιδνῶν Ἀττικῆς.

Ἡ εἰκονογράφησις τῆς νέας αὐτῆς συνθέσεως εἶχε δύο ἱεροὺς σκοποὺς:

α. ἀφ' ἑνὸς μὲν, τὴν προβολὴ τῆς Ἁγίας Προστάτιδος τῆς Μονῆς μας Ἰουστίνης τῆς Παρθένου ὡς μιᾶς ἀπὸ τὰς οἰκείας Παρθένους στὴν Σύνοδια τῆς Κυρίας ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας·

β. ἀφ' ἑτέρου δέ, τὴν προσφορὰ τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνοσ ὡς δώρου τῆς Ἀδελφότητός μας στὸν Σεβασμιώτατο Πνευματικὸ μας Πατέρα καὶ Καθηγούμενο κ. Κυπριανό, Μητροπολίτη Ὠρωποῦ καὶ Φυλῆς, γιὰ τὰ ὀνομαστήριά του (2α Ὀκτωβρίου 2007).

Περιγραφή τῆς συνθέσεως καὶ οἱ τρόποι τῆς εἰκονογραφικῆς ἀποδόσεώς της

Σύμφωνα μὲ τὴν διήγησι τοῦ Ὁράματος, ἡ Παναγία Θεοτόκος, ἔχουσα ὡς Συνοδία Της δύο Ἀγγέλους, τὸν Τίμιο Πρόδρομο, τὸν Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Θεολόγο καὶ δώδεκα Ἁγίας Παρθένους: Ἀνυσία, Πελαγία, Μακρίνα, Αἰκατερίνα, Εἰρήνη, Βαρβάρα, Θέκλα, Μαρίνα, Ἰουστῖνα, Εὐπραξία, Δωροθέα καὶ Ἰουλιανή, ἐπισκέφθηκε τὸν Ὅσιο Σεραφεῖμ καὶ τὴν Μοναχὴ Εὐπραξία.

Ἐγίνε μία ἀρκετὰ ἐκτενὴς συνομιλία, τόσο τῆς Παναγίας μὲ τὸν Ὅσιο Σεραφεῖμ, ὅσο καὶ τῶν Ἁγίων Γυναικῶν μὲ τὴν Μοναχὴ Εὐπραξία τῆς Μονῆς τοῦ Ντιβέγιεβο.

α. Ἡ Κυρία Θεοτόκος ἐτέθη στὸν κεντρικὸ κάθετο ἄξονα τῆς συνθέσεως καὶ σὲ κλίμακα ἐλαφρῶς μεγαλύτερη τῶν ἄλλων μορφῶν, ὥστε νὰ ὑπεμφαίνεται ἡ Ὑψηλότης καὶ Παναγιότης Αὐτῆς.

Ἐπίσης, ἀποτελεῖ τὸ κέντρο τῶν πλαγίων ἀξόνων, τοὺς ὁποίους δημιουργοῦν τὰ πρόσωπα τῶν Ἁγίων τῆς Συνοδίας Της.

Τὰ ἐντονώτερα, σὲ σχέσι μὲ τὰ ὑπόλοιπα, χρώματα τῶν ἱερῶν ἐνδυμάτων Της ἀποβλέπουν στὴν ἀνάδειξι Της ὡς τοῦ κέντρου ἐνδιαφέροντος τῆς ὅλης συνθέσεως.

Ἐπιπλέον, ἡ μεγαλύτερη στὴν σύνθεσι ἀντιδιαστολή βαθμῶν φωτεινοτήτων (contrast) μεταξὺ τοῦ σκούρου ἱεροῦ Μαφορίου τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν φωτεινῶν φορεμάτων τῶν παρακειμένων Ἁγίων Ἀγγέλων ἐπιτείνει τὴν προαναφερθεῖσα ἀνάδειξι τῆς κεντρικότητος καὶ μεγαλειότητος τῆς Ἁγίας Μορφῆς Της.

Ἡ ἐπιλογή αὐτὴ ἀποτελεῖ ἓνα ἔμπρακτο ἀποτέλεσμα μαθητείας στὴν Ἱερὰ Εἰκονογραφικὴ Παράδοσι τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἡ αὐτὴ λύσις συναντᾶται πολλὰς φορὰς σὲ σπουδαῖες παλαιές, ἀλλὰ καὶ σύγχρονες Ἱερὰς Εἰκόνες, ἰδιαίτερος δὲ στὴν ἔξοχη Ἱερὰ Εἰκόνα τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος τοῦ Θεοφάνους τοῦ Κρητός, ἡ ὁποία ἀπετέλεσε καὶ τὴν κύρια πηγὴ ἐμπνεύσεως γιὰ τὴν ἐπιλογή μας αὐτή.

Ἡ Ἀνάληψις
Χεῖρ Θεοφάνους
τοῦ Κρητός.
1545

β. Οἱ Ἅγιοι Ἄγγελοι, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ὑπόλοιποι Ἅγιοι καὶ Ἅγιες τῆς ἱεραῆς Συνοδίας, στρέφονται πρὸς τὴν Παναγία.

Ἐξαίρεσι ἀποτελεῖ ἡ Ἁγία Ἰουστῖνα, ἡ ὁποία στρέφεται σὲ στάσι συνομιλίας πρὸς τὴν γονυπετοῦσα Μοναχὴ Εὐπραξία.

Αὐτὸ ἔγινε συμφώνως πρὸς τὴν διήγησι τοῦ Ὁράματος, ὅπου ἀναφέρεται ὅτι, κατὰ τὴν διάρκειά του, ἡ Μοναχὴ συνωμίλησε μὲ ὅλες τὶς Ἅγιες, οἱ ὁποῖες τῆς περιέγραψαν τὸ Μαρτύριό τους.

Ὁ Ὅσιος Σεραφεῖμ καὶ ἡ Μοναχὴ του, εἰς ἔνδειξιν εὐλαβείας καὶ δέους ἐνώπιον τῆς Θεομήτορος, ἱστορήθησαν γονυπετεῖς.

Ὁ Ὅσιος φορᾷ τὸ ἱερὸ Ἐπιτραχήλιο, δηλωτικὸ τῆς Ἱερωσύνης του καὶ στρέφεται πρὸς τὴν Παναγία σὲ ἀντίστοιχη μὲ Αὐτὴν στάσι συνομιλίας.

Ἡ Μοναχὴ σὲ ἴδια στάσι καὶ σὲ συμμετρικὴ πρὸς τὸν Ὅσιο θέσι, συνομιλεῖ μὲ τὴν Ἁγία Ἰουστῖνα.

Τὰ ὑπόλοιπα μέλη τῆς Συνοδίας ἴστανται εἴτε σὲ στάσι δεήσεως-προσευχῆς (Τίμιος Πρόδρομος, Ἅγιος Ἰωάννης Θεολόγος κ.ἄ.), εἴτε σὲ στάσι ἀπλῆς συμμετοχῆς σὰ δρώμενα.

Αἱ Ἅγιοι Μάρτυρες φέρουν τὸν Σταυρὸ τοῦ Μαρτυρίου των. Ὅλες ἔχουν στὸ μέτωπό τους ἀστερίσκο ἢ πολύτιμο πεποικιλμένο λίθο, σύμβολο τῆς ἐν Χριστῷ Παρθενίας.

Ἡ Ἀειπάρθενος, κατὰ τὴν Ἱερά Εἰκονογραφικὴ Παράδοσι, στολίζεται μὲ τρεῖς ἀναλόγους ἀστερίσκους, ἕναν στὸ μέτωπο καὶ δύο στοὺς ὤμους, ὡς «πρὸ τόκου, ἐν τόκῳ καὶ μετὰ τόκον Παρθένης».

Σὲ δεῦτερο ἐπίπεδο καὶ ὀπισθεν τῆς Συνοδίας, διακρίνεται ἡ Μονὴ τοῦ Σάρωφ (κτῆρια), καθὼς καὶ ἡ ἔρημος (δασώδη ὄρη), μὲ τὴν ἀσκητικὴ καλύβη τοῦ Ὁσίου Σεραφεῖμ.

Ὁ Κύριος, μέσα σὲ δόξα, ἐπευλογεῖ ἄνωθεν τὰ δρώμενα καὶ καταπέμπει τὴν Χάρι Του, τὴν κοινὴν Χάριν τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

γ. Ο χρυσός κάμπος, σύμβολο τῆς παρουσίας καὶ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, περιβάλλει τὰ πάντα καὶ ἔλκει αὐτὰ πρὸς Ἐαυτὸν (Ἅγιος Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης).

Ἡ ἐπιλογή, ἐπεξεργασία καὶ κατανομὴ τῶν χρωμάτων ἔγινε μὲ στόχο νὰ δηλωθῆ ἀκριβῶς αὐτό, δηλαδή ἡ εὐχαριστηριακὴ, δοξολογικὴ καὶ πλήρης θείου ἔρωτος ἐπιστρεπτικὴ πορεία τῶν πάντων πρὸς τὸν Δημιουργὸ καὶ Πλάστη τους καὶ ἡ σύγκρασί τους μὲ Αὐτὸν διὰ τῆς κατὰ Χάριν θεώσεώς των ἐν Χριστῷ*.

2α Ὀκτωβρίου 2007
+ Ἁγίων Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης

* (Βλ. καὶ τὶς ἀναρτημένες στὴν Ἱστοσελίδα μας Εἰκονολογικὲς Μελέτες:

Ἡ Ἱερὰ Εἰκὼν τῶν Ἁγίων Πάντων. Απόπειρα γιὰ μίαν νέα προσέγγισι καὶ Δύο Εἰκόνες τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας).

Τῷ δὲ Παντεχνήμονι Λόγῳ,
Δοτῆρι παντὸς χαρίσματος ἀγαθοῦ
καὶ Θεῷ ἡμῶν,
δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας!
Ἀμήν.